

CODUL DE ETICĂ
AL INSTITUTULUI DE CERCETĂRI NUCLEARE
PITEȘTI

2014

Aprobat

DIRECTOR

Dr. ing. CONSTANTIN PĂUNOIU

CODUL DE ETICĂ AL INSTITUTULUI DE CERCETĂRI NUCLEARE PITEȘTI

I. Preambul

Codul de etică reprezintă un set de principii minimale recunoscute de comunitatea științifică, personalul de execuție, personalul administrativ, doctoranzi, masteranzi și studenți în practică sau alte etape de pregătire, fiind și un factor de coeziune în cadrul Institutului.

Codul de etică prezintă standardele morale pe care își propune să le urmeze comunitatea noastră științifică, în vederea dezvoltării unei culturi instituționale bazate pe respect reciproc, autonomie și libertate a fiecărui membru al comunității, precum și pe creșterea responsabilității individuale.

Codul de etică va contribui la formarea și menținerea unui mediu științific bazat pe competiție și cooperare, la evaluarea transparentă și corectă a meritelor și realizărilor personalului, fiind un ghid de integritate morală aplicat după reguli clare și corecte.

Codul de etică este în acord cu angajamentul de principiu al conducerii Institutului, al conducerii compartimentelor, al șefilor de programe de cercetare față de valorile și normele de etică, fiind un cadru de referință în orientarea deciziilor și a acțiunilor fiecărui membru al comunității științifice pentru promovarea unei imagini pozitive a institutului, contribuind astfel la creșterea prestigiului Institutului și la respectul pe care personalul îl are față de acesta.

II. Considerații generale

ICN Pitești este un institut de cercetare-dezvoltare organizat ca sucursală a RATEN, conform OUG 54/2013 aprobată prin Legea 302/2013, privind unele măsuri pentru reorganizarea prin divizare parțială a RAAN Drobeta Turnu Severin și înființarea Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară Pitești. Institutul își desfășoară activitatea în condiții de autonomie și libertate științifică, într-un spațiu propriu, cu buget propriu, defalcat din BVC aprobat al RATEN. Activitatea ICN se desfășoară în baza responsabilităților naționale speciale atribuite prin OUG 144/1999 așa cum a fost aprobată prin Legea 198/2000, modificata și completata prin OUG 54/2013 aprobată prin Legea 302/2013 precum și în conformitate cu OG 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, așa cum a fost aprobată prin Legea 324/2003 cu modificările și completările ulterioare. Pentru personalul ICN se aplica prevederile Legii 319/2003 privind statutul personalului de cercetare-dezvoltare și Legii nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, cu modificările și completările ulterioare.

Codul de Etică se adresează cercetătorilor, inginerilor de dezvoltare tehnologică, personalului de execuție și administrație, studenți, masteranzi și doctoranzi aflați în diverse stagii de pregătire în Institut.

Institutul respectă demnitatea fiecăruia dintre membrii comunității științifice și promovează integritatea științifică.

Buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare se referă la:

- a) activitatea științifică;
- b) activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare științifică, inclusiv în cadrul cererilor de finanțare depuse în cadrul competițiilor de proiecte organizate din fonduri publice;
- c) activitatea de evaluare și monitorizare instituțională a cercetării-dezvoltării, de evaluare și monitorizare de proiecte de cercetare-dezvoltare obținute prin acțiuni din cadrul Planului Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare și de evaluare de persoane în vederea acordării de grade, titluri, funcții, premii, distincții, sporuri, atestate sau certificate în activitatea de cercetare-dezvoltare;
- d) activitatea de conducere în cercetare-dezvoltare;
- e) respectarea ființei și demnității umane, evitarea suferinței animalelor și ocrotirea și refacerea mediului natural și a echilibrului ecologic.

Buna conduită în cercetare-dezvoltare trebuie să se manifeste cu ocrotirea și asigurarea protecției mediului natural și a echilibrului ecologic față de eventualele agresiuni produse de știință și tehnologie. În acest context se înscrie un aspect specific, legat de profilul activității Institutului, prin promovarea utilizării energiei nucleare în scopuri pașnice. Toate activitățile de cercetare în domeniul nuclear vor include exclusiv aplicații pașnice, în conformitate cu angajamentele internaționale ale statului român.

Valorile și principiile fundamentale pe care se bazează codul și care sunt promovate prin acesta sunt: ***libertate academică, competență și profesionalism, integritate, loialitate față de Institut, colegialitate, confidențialitate, asumarea responsabilităților.***

III. Libertatea academică

Libertatea academică presupune dreptul oricărui membru al comunității științifice de a-și exprima liber opiniile științifice și profesionale în cadrul seminariilor, conferințelor, dezbaterilor și al lucrărilor elaborate și susținute sau publicate. Sunt încurajate abordarea critică, parteneriatul intelectual și cooperarea.

Institutul este un spațiu liber de ingerințe, presiuni și constrângeri politice, religioase și de putere economică, exceptându-le pe cele de natură științifică, legală și etică. Egalitatea de șanse este asigurată indiferent de sex, religie, naționalitate sau convingeri politice.

Fără a însemna o încălcare libertății academice trebuie păstrată confidențialitatea datelor și a informațiilor clasificate și trebuie asigurată protecția proprietății intelectuale.

Nu se înscriu în cadrul libertății academice și nu își găsesc locul în spațiul comunității științifice propaganda cu caracter politic desfășurată în interiorul sau în legătură cu acțiuni ale instituției, prozelitismul religios, promovarea unor doctrine sau idei cu caracter rasist, xenofob, naționalist, fascist, comunist, defăimarea instituției de către membrii comunității științifice, atacurile personale sau afirmațiile defăimătoare la adresa colegilor. Orice membru al comunității științifice trebuie să evite lezarea libertății celorlalți, pe baza respectului pentru diferențe.

IV. Competența și profesionalismul

Institutul susține competența și competitivitatea, susține formarea specialiștilor de vârf și creșterea prestigiului în activitatea de cercetare științifică.

Institutul susține, încurajează și recompensează excelența științifică, performanța profesională, managerială și administrativă.

Impostura, amatorismul, superficialitatea, dezinteresul și plafonarea sunt incompatibile cu o ținută profesională demnă.

Se vor promova lucrări la standarde înalte, capabile să conducă la evoluția cunoașterii și la creșterea prestigiului Institutului.

Membrii comunității științifice trebuie să se preocupe permanent de ridicarea nivelului de pregătire profesională, de creșterea competenței și nivelului de performanță prin studiu individual, documentare, informare în legătură cu realizările recente din domeniul de activitate propriu, participare la cursuri și alte forme de pregătire profesională.

Constituie încălcări ale principiului competenței:

- încredințarea de lucrări, spre a fi realizate, de către persoane care nu dețin nivelul de cunoștințe adecvat;
- arogarea de competențe sau expertiză fără ca acestea să existe în realitate;
- interpretarea deliberat distorsionată a rezultatelor și deformarea concluziilor privind cercetările efectuate;
- refuzul de a lua în discuție, pe bază de argumente, alte puncte de vedere exprimate;

V. Integritatea

Integritatea membrilor comunității științifice este esențială pentru desfășurarea în condiții optime a activității de cercetare-dezvoltare. Fiecare membru al comunității se va preocupa de evitarea situațiilor susceptibile să creeze îndoieli cu privire la integritatea sa, în primul rând a conflictelor de interese.

Conflictul de interese este o situație de incompatibilitate în care se află o persoană care are un interes personal ce influențează imparțialitatea și

obiectivitatea activităților sale în evaluarea, monitorizarea, angajarea, realizarea și raportarea activităților de cercetare-dezvoltare; interesul personal include orice avantaj pentru persoana în cauză, soțul/soția, rude ori afini până la gradul al patrulea inclusiv, sau pentru instituția din care face parte.

În activitatea de cercetare științifică, integritatea presupune:

- acceptarea și menționarea ca autori ai unei lucrări științifice doar a persoanelor care au contribuit efectiv la realizarea ei;
- recunoașterea explicită a contribuției oricărei persoane care a participat și contribuit în mod real la o activitate de cercetare. Prin excepție, în situații în care contribuția a constat doar într-o supervizare sau consiliere, nu este necesară menționarea persoanelor respective ca autor, dar se recomandă includerea unei formule de mulțumire;
- indicarea surselor de informare și a referințelor, indiferent dacă acestea au fost sau nu publicate;
- respectarea destinației fondurilor de cercetare;

Constituie încălcări ale eticii în activitatea de cercetare-dezvoltare și contravin principiului de integritate următoarele fapte:

- plagiatul total sau parțial;
- prezentarea de rezultate fabricate;
- ascunderea de rezultate nedorite sau înlocuirea lor cu unele fictive;
- publicarea sau finanțarea repetată a acelorași rezultate prezentate ca elemente de noutate științifică;
- primirea sau pretinderea de recompense/cadouri de orice natură sau alte recompense materiale pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu;
- solicitarea de resurse materiale exagerate sau nejustificate; exagerarea sau subdimensionarea cu rea credință a cererilor de fonduri destinate cercetării.

VI. Loialitatea față de instituție

Loialitatea față de instituție presupune obligația fiecărui membru al comunității științifice de a acționa în interesul instituției, de a susține

obiectivele, strategiile și politicile acesteia, în scopul realizării misiunii sale și al creșterii permanente a performanței și competitivității.

Activitatea depusă în orice alt loc de muncă, deținut în condițiile legii, în afara instituției, retribuit sau nu, trebuie să nu lezeze desfășurarea în bune condiții a activității depuse în cadrul ICN. Angajarea personalului în rezolvarea intereselor unor afaceri exterioare instituției care să ia din timpul de lucru sau din atenția afectate responsabilităților deținute în cadrul ICN, constituie o abatere față de principiul loialității față de instituție, fiind sancționată de reglementările privind ordinea interioară.

VII. Colegialitatea

Activitatea în comunitatea științifică presupune colaborarea membrilor acesteia, în spirit de colegialitate și respect reciproc. Aceasta implică:

- un comportament și un limbaj civilizată;
- înțelegere, respect și sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale;
- corectitudine și transparență în relațiile cu colegii, subordonații și superiorii.

VIII. Confidențialitatea

Deschiderea și transparența sunt valori esențiale în activitatea comunității științifice. Fără a însemna o încălcare a acestor principii trebuie păstrată întotdeauna confidențialitatea datelor și a informațiilor clasificate, atât ale instituției cât și ale partenerilor sau colaboratorilor. Utilizarea de date și informații clasificate sau care fac obiectul proprietății intelectuale a ICN în rezolvarea unor interese exterioare instituției contravine bunei conduite în activitatea științifică.

Institutul respectă și protejează demnitatea angajaților săi și dreptul la viață privată, inclusiv protecția și asigurarea confidențialității datelor de natură personală. Angajații care, prin natura postului, dețin și utilizează astfel de date și informații, vor asigura protecția și confidențialitatea lor.

Personalul implicat în activități de evaluare a rezultatelor cercetării, a personalului sau a propunerilor de finanțare va păstra confidențialitatea informațiilor aferente acestor activități.

IX. Responsabilitatea

Răspunderea pentru respectarea normelor de etică și deontologie profesională revine în primul rând fiecărui membru al comunității științifice.

Statutul de membru al comunității științifice impune fiecăruia asumarea răspunderii pentru acțiunile, deciziile sau omisiunile sale.

Se recunoaște dreptul de a critica întemeiat și argumentat, orice încălcări ale standardelor profesionale și de calitate, încălcări ale drepturilor membrilor comunității științifice, dar nu sunt permise: dezinformarea premeditată, calomnierea sau denigrarea publică a realizărilor și persoanelor din Institut.

Personalul de cercetare este responsabil pentru realizarea permanentă și eficientă a transferului de informații și cunoștințe tehnice către colaboratori și subordonați. Transferul de cunoștințe trebuie realizat atât între generații cât și între membrii colectivelor de cercetare, având ca obiectiv conservarea cunoașterii în domeniul specific de activitate, respectiv eficientizarea lucrului în echipă.

Se descurajează abordarea individualistă a proiectelor de cercetare și obstructionarea, sub diverse forme, a colaborării în colectivele de cercetare.

Aceste cerințe se înscriu în prioritățile actuale pe plan mondial privind managementul cunoașterii în toate domeniile de activitate, dar cu precădere în domeniul nuclear.

X. Considerații finale

Comisia de Etică a Consiliului Științific urmărește aplicarea normelor de etică și deontologie în activitatea de cercetare-dezvoltare în cadrul ICN.

Comisia funcționează după un regulament propriu în condițiile Legii nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, cu modificările și completările ulterioare.

Abaterile și sancțiunile aplicabile pentru abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare dezvoltare sunt cele prevăzute în legislația în vigoare. Sancțiunile au și rolul de a preveni conduita științifică necorespunzătoare pentru a menține prestigiul instituției. Ele nu exclud răspunderea disciplinară sau penală pentru fapte ce cad sub incidența regulamentelor și legilor în vigoare.

Codul de etică și aplicarea lui se completează cu drepturile și obligațiile care revin membrilor comunității, conform legilor și regulamentelor în vigoare și cu principiile etice promovate prin Carta Europeană a Cercetătorilor.

Codul de Etică al Institutului de Cercetări Nucleare Pitești a fost aprobat în ședința Consiliului Științific din 10.03.2014.

Președinte Consiliu Științific

Prof.univ.dr.ing. Șerban Constantin Valeca

Președinte Comisie de Etică

Dr. ing. Csaba Roth

